

Ondersteuning bij veranderingen in de langdurige zorg.

Paladijn: Strak georganiseerd collectief particulier ouderinitiatief

Gepubliceerd op: 13 maart 2014 | Laatst gewijzigd op: 19 maart 2014

Paladijn is de naam van een groep nieuwgebouwde appartementen in Almere waar 24 jongeren met een verstandelijke beperking wonen. Het is een zogeheten collectief particulier initiatief: ouders dus die hun kinderen liever niet laten wonen binnen een intramurale organisatie, maar die vooral zelf willen bepalen hoe hun kinderen in een collectieve kleinschalige setting worden begeleid.

Te weinig zorg

Omdat zorg leveren voor deze doelgroep specialistenwerk is, werd een zorgorganisatie gevonden om deze taak binnen de voorwaarden van de ouders concreet in te vullen. Dit leek een mooie oplossing. Maar er kwamen discussie en vragen binnen het bestuur. De kwaliteit van de zorg kwam niet goed uit de verf. Ook vonden de ouders dat er eigenlijk te weinig zorgmedewerkers werden ingezet. Penningmeester Ger Visser van stichtingsbestuur Paladijn: 'Desgevraagd gaf de zorgorganisatie aan dat meer zorg mogelijk was, maar dan wel tegen een meerprijs. Bestuur en ouders vroegen zich af of het allemaal nog wel klopte.'

Switch naar nieuwe zorgleverancier

Ondertussen maakte het stichtingsbestuur hun eigen rekensommen over de zorgverlener die vermoedelijk duurder was dan nodig. Financieel adviseur van Paladijn Louis van der Lichte: 'Ik maakte samen met Ad Witlox van *In voor zorg!* een analyse aan de hand van het basisrooster. De kosten kwamen € 50.000 lager uit dan de prijsafpraak. Het bestuur heeft daarop aan 4 andere aanbieders gevraagd om aan de hand van 8 criteria een offerte te maken. 2 grote aanbieders boden net iets boven de 4 ton.' Ger Visser: 'Deze stand van zaken hebben we op een ouderavond gepresenteerd. Het algemene gevoel was: Dit verschil is te groot. Hier moeten we dus wat mee.' Voorzitter Jan de Vletter van het stichtingsbestuur Paladijn: 'Vervolggesprekken met de zorgorganisatie die tot dan toe de zorg leverde, leidden niet tot nieuwe inzichten, maar tot meer medewerkers tegen een hogere prijs of lagere prijzen met minder medewerkers. Na een zorgvuldige procedure van analyse en gesprekken met mogelijke andere aanbieders is besloten om een samenwerking met Amerpoort voor te bereiden.'

Regie vanuit 1 zorgvisie

Die verschuiving leidde tot een aantal nieuwe zaken en inzichten, zoals een gerichte aansturing vanuit 1 zorgvisie. Louis van der Lichte: 'In de oude situatie kon het voorkomen dat het persoonsgebonden budget (pgb) besteed werd aan diverse verschillende externe pgb-begeleiders. In de nieuwe situatie is dat veranderd. Nu nog maar 1 partij – Amerpoort – die alle zorg binnen Paladijn voor haar rekening neemt. Door de overheveling van pgb's kon € 250.000 euro extra worden ingezet voor de collectieve en individuele zorg binnen Paladijn'. Ger Visser vult aan: 'Werken vanuit het collectief vinden wij belangrijk, anders kun je als bewoner net zo goed in een flatje gaan wonen.' Jan de Vletter: 'Het omzetten van individuele pgb's naar een gezamenlijke zorg vanuit Amerpoort heeft nog een voordeel: continuïteit. Het aanbod is minder afhankelijk van individuele pgb's. Je betaalt wel meer – denk aan een slaapwacht, begeleiding en andere faciliteiten – maar daar krijg je kwaliteit en continuïteit voor terug.'

Zelfstandiger maken van bewoners

Nu is 'meer regie vanuit het collectief' makkelijker gezegd dan gedaan. Sommige ouders moesten er echt van overtuigd worden dat zorgverlenerszorgverlening vanuit 1 regie en 1 visie toch echt een betere optie is. Het bleek temeer een betere optie omdat de zorg in de nieuwe afspraken nadrukkelijk gericht is op het zelfstandiger maken van de bewoners. Zorgverleners leerden bewoners om zelf de was te doen. Ook ouders werden betrokken. Ger Visser: 'Het advies is, als je kind hier gaat wonen, houd dan 6 weken je armen op je rug. Ik heb met mijn eigen kind gemerkt hoe moeilijk dat is. Maar de aanpak werkt wel. Mijn zoon maakt z'n kamer schoon en stofzuigt. Hij zegt: 'Dit is mijn leven en dit is mijn huis'.

Bewoners worden actiever

Doordat de zorg in Paladijn goedkoper bleek te kunnen, kwam er ruimte voor de inzet van meer medewerkers. De overheveling van individuele pgb's naar het collectief verhoogde dat effect nog eens. In plaats van 7 volledige arbeidsplaatsen kwam er ruimte voor ruim 11 volledige arbeidsplaatsen. Met meer aandacht wordt er nu consequenter ingezet op het aanleren van zelfredzaamheid van de bewoners. En – niet onbelangrijk – bewoners worden een stuk actiever. Ger Visser: 'Er wordt weer

gebiljart en jeu de boules gespeeld. Die faciliteiten waren er al, maar ze werden niet gebruikt. De nieuwe zorgorganisatie stimuleert dit soort dingen veel meer. Bewoners komen zelfs bijeen in de vergaderruimte van het stichtingsbestuur. Prima.'

De verdieping van de voordelen

Ondertussen blijkt dat ook met meer personele inzet van Amerpoort dit collectieve particuliere initiatief beduidend goedkoper te zijn dan 'ouderwetse' intramurale zorg. Louis van der Lichte: 'Er is geen overhead. Dat is het belangrijkste verschil'. Het bestuur en Amerpoort houden budget en doelstellingen scherp in de gaten: 4 keer per jaar hebben het bestuur en Amerpoort een gezamenlijk overleg. Hierna volgt een ouderoverleg. Het stichtingsbestuur van Paladijn zit ondertussen niet stil en ziet kansen om de voordelen van collectieve particuliere initiatieven verder uit te nutten. Zo kent Almere nog 2 collectieve particuliere initiatieven, waarbij kinderen met een beperking in een kleinschalige setting bij elkaar wonen.

Paladijn en de andere 2 initiatieven hebben nu een gezamenlijk platform gecreëerd (Almeers Platform Particuliere Initiatieven). Vanuit dit platform wordt nu gekeken of thema's zoals vrijwilligersbeleid, contacten met de gemeente (Wet maatschappelijke ondersteuning) en de komst van een vertrouwenscommissie gezamenlijk georganiseerd kunnen worden. De contacten met de gemeente zijn intensief. Niet in de laatste plaats omdat Wmo-ambtenaren graag geadviseerd willen worden over hoe Paladijn kwalitatief goede zorg betaalbaar weet te houden. Louis van der Lichte: 'Een argument dat ook telt, is dat wij als 3 organisaties verantwoordelijk zijn voor heel wat arbeidsplaatsen in de stad. Zou je onze initiatieven sluiten, dan pakt dat negatief uit voor de werkgelegenheid'.

De fundamente

Jan de Vletter: 'Doordat we met Amerpoort de organisatie en de doelstellingen beter in de vingers krijgen, hebben we ook het idee dat we de fundamente van wat we doen aan het vernieuwen zijn. Waar ging het ook alweer over? Dat gevoel dus.' De vernieuwing is inmiddels ook geborgd. Louis van der Lichte: 'De bewonersraad is de spil in de statuten. Die positie is in de statuten verankerd. Voorheen was het in stand houden van de woonvorm het belangrijkste'. Jan de Vletter vult aan dat ook de positie van de ouders nu in de statuten is vastgelegd. *In voor zorg!* is nu bezig met een vervolgonderzoek. Dat richt zich op de samenwerking met de Inspectie voor de Gezondheidszorg. Louis: 'Hoe gaat een ouderinitiatief dat de zorg heeft uitbesteed om met de Inspectie? Dat is de nieuwe hamvraag'.

Tips voor ouderinitiatieven

Wilt u meer grip hebben op uw relatie met zorgaanbieders?

- > Stel de kwaliteit van de geleverde zorg regelmatig ter discussie. Stel je zelf een aantal vragen, zoals:
 - Past de cultuur van de zorgaanbieder bij ons?
 - Is de geleverde personeelsinzet voldoende om aan de zorgvraag te voldoen?
 - Krijg je waar voor je geld? Laat de prijs doorrekenen door onafhankelijk deskundigen
- > Maak een nadere analyse als vragen slecht scoren
- > Stel een verbeterplan op en leg dit vast
- > Zorgaanbieders moeten zich bewust zijn dat er sprake is van een ongelijke verhouding (groot versus klein en formeel vs informeel)
- > Een zorgaanbieder moet een zeer beperkt aantal mensen de gesprekken en onderhandelingen laten voeren
- > Stel toetsingscriteria vast zoals: visie op zorg, transparantie, organisatie, communicatie, lokale inbedding, betrokkenheid aanname personeel en financieel
- > Zorgaanbieders moeten een grote mate van zelfreflectie hebben
- > Heb frequent overleg met de nieuwe zorgaanbieder, in het begin 2-wekelijks
- > Een onafhankelijk voorzitter - die zelf geen ouder is van een kind uit de woonvoorziening – is een groot voordeel
- > Veel werk komt bij weinig mensen/vrijwilligers terecht. De betrokkenheid van een inhoudelijk en een financieel adviseur is cruciaal geweest voor het uiteindelijk welslagen. Hun functies en mandaat moeten goed omschreven zijn

Draaiboek

Het stichtingsbestuur van Paladijn en *In voor zorg!* hebben samen een draaiboek gemaakt: een stappenplan dat aangeeft hoe je van zorgaanbieder kunt veranderen.

Interview door Rob van Es.

Meer weten

- > Bekijk het draaiboek: veranderen van zorgaanbieder

Dossier(s)

- > Cliënt in de regie

Tags